

بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه محصولات کشاورزی

(مورد دهستان فندرسک جنوبی از شهرستان رامیان)

مجید تیموری: کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

majid_teymoory@yahoo.com

چکیده:

کشاورزی نقشی حیاتی و راه بردی در نظام اجتماعی و اقتصادی کشور بر عهده دارد. با وجود اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد کشور، فعالیت در این بخش نسبت به دیگر فعالیت های تولیدی و اقتصادی متفاوت است. از جمله این که فعالیت در بخش کشاورزی به علت اتکای زیاد به طبیعت و وابستگی آن به عوامل و شرایط جوی و محیطی، فعالیتی همراه با ریسک محسوب می شود و تولیدکنندگان این بخش همواره با خسارات بیشماری ناشی از بروز حوادث قهری و بلایای طبیعی رو به رو اند و زندگی اقتصادی آن ها در معرض مخاطرات جدی قرار دارد. بنابراین بکارگیری راهکارهای گوناگون در جهت کاهش اثرات منفی ریسک اجتناب ناپذیر است، یکی از راهکارهای کاهش آسیب پذیری کشاورزان بیمه محصولات کشاورزی است و شناسایی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه می تواند برنامه ریزان را در جهت افزایش بیمه گذاران در بخش کشاورزی یاری نماید. این پژوهش با هدف بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه محصولات کشاورزی و شناسایی مسایل و مشکلات موجود آن برای بهبود پوشش بیمه یی محصولات کشاورزی صورت گرفت. تحقیق حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است و به روش میدانی با استفاده از پرسشنامه در سال ۱۳۹۲ انجام شد، کلیه کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی، جامعه آماری تحقیق را تشکیل می دهند. از این جامعه، ۹۰ نمونه به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. از این تعداد، ۴۵ نمونه در گروه بیمه شده و ۴۵ نمونه در گروه بیمه نشده قرار دارند. مقایسه خصوصیات اجتماعی و اقتصادی کشاورزان بیمه شده و بیمه نشده در خصوص آماره t نشان می دهد که متغیرهای میزان تحصیلات، سطح زیر کشت، سابقه بیمه، اطلاع از بیمه و رضایت مندی از صندوق بیمه رضایت مندی در سطح ۱۰ درصد می باشد و سن، سابقه کشاورزی، اندازه و درآمد کشاورزان و مالکیت اراضی این اختلاف وجود ندارد. در مجموع ۸۱ درصد از کشاورزان بیمه شده اطلاعات کافی از اهمیت و مزایای بیمه محصول داشته در حالی که ۵۳ درصد از کشاورزان بیمه نشده آگاهی کافی نداشته اند. میانگین سطح سواد در گروه بیمه نشده هفت سال و در گروه بیمه شده بیشتر از هشت سال است که بیانگر سطح سواد بیشتر کشاورزان بیمه شده است. به طور متوسط، سابقه کشت در گروه بیمه شده ۱۵/۱۵ سال و در گروه بیمه نشده ۱۲/۲۳ سال می باشد و با افزایش تجربه نسبت پذیرش بیمه بیشتر می شود. به طور متوسط با افزایش هر سال به سابقه بیمه احتمال پذیرش بیمه افزایش میابد. سابقه خطر برای کشاورزان در ارتباط با بیمه رابطه مستقیم دارد و با افزایش هر سال سابقه خطر نسبت پذیرش بیمه نیز افزایش میابد.

کلمات کلیدی: پذیرش بیمه، بیمه محصولات کشاورزی، رامیان

مسئله

کشاورزی از مهمترین بخش‌های اقتصادی کشور است که نزدیک به ۵۲ درصد از تولید ناخالص داخلی، ۳۲ درصد سطح اشتغال و میزان شایان توجهی از درآمدهای ناشی از صادرات غیر نفتی کشور به این بخش مربوط است. نقش بخش کشاورزی در تأمین بیش از ۸۰ درصد نیازهای غذایی جامعه، تولید بخش شایان توجهی از منابع لازم برای صنایع و ایجاد زمینه‌ی لازم برای ثبات سیاسی و اقتصادی کشور نمایانگر اهمیت فراگیر بهبود عملکرد آن در سطوح محلی و ملی می‌باشد (ترکمانی و جمالی مقدم ۱۳۸۴). با این حال، عوامل گوناگون از جمله رشد سریع جمعیت در دهه‌ی گذشته، افزایش درآمد سرانه و تغییر در الگوی غذایی موجب افزایش تقاضای محصولات کشاورزی شده است.

ناپایداری طبیعت و ماهیت متغیر و غیرقابل پیش‌بینی پدیده‌ها و حوادث طبیعی شرایطی ویژه را برای این بخش ایجاد کرده است که در نتیجه‌ی آن، تولیدات کشاورزی و آینده‌ی کشاورزان توأم با عدم قطعیت شده است (ترکمانی ۱۳۷۵، سلامی و عین‌الهی احمد آبادی ۱۳۸۰).

به‌علت عدم امکان کنترل شرایط جوی و آب و هوایی، کشاورزی از سایر فعالیت‌های تولیدی مخاطره‌آمیزتر است. در این بخش تولیدی، علاوه بر مخاطرات طبیعی، مخاطرات اجتماعی، اقتصادی و شخصی نیز مجموعه‌ای شکننده را فراروی تولیدکنندگان نهاده است. برای اجتناب از چنین مخاطراتی و کاهش اضطراب بهره‌برداران سعی می‌شود که از طریق تأثیرگذاری بر توزیع احتمالی درآمد، مزرعه یا متغیر تصمیم، آثار مخرب خطرهای احتمالی کاهش یابد (کرباسی و کامبوزیا، ۱۳۸۲: ۱۸۴). اجرای بیمه محصولات کشاورزی از مناسب‌ترین راهکارهای تحقق این هدف است. گسترش بیمه محصولات کشاورزی، علاوه بر کمک به تثبیت درآمد کشاورزان، به کاهش قصور در بازپرداخت تسهیلات دریافتی کشاورزان از بانک‌ها نیز کمک می‌کند. افزون بر این، تمایل کشاورزان به استفاده از فناوری‌های پیشرفته افزایش می‌یابد و در نتیجه، با افزایش تولید محصولات کشاورزی در کل اقتصاد، استقلال و خودکفایی کشور در این زمینه محقق خواهد شد. با توجه به بالا بودن مخاطره کشاورزی در کشور، بیمه محصولات کشاورزی می‌تواند تضمینی برای ادامه تولید و زندگی کشاورزان باشد. (ترکمانی، ۱۳۷۷: ۲۴).

استقرار ایران بر روی کمربند خشک نیمکره شمالی، ذخایر و منابع آبی بسیار ضعیف و نزولات جوی کم، و نابسامانی بازار محصولات کشاورزی و در نتیجه، نوسان قیمت این محصولات و عدم امنیت شغلی کشاورزان در کشور از مواردی عمده است که کشاورزی را با مخاطره همراه می‌کند.

برای مهار و یا حداقل کاهش، اثرات منفی مخاطرات موجود در انجام فعالیت‌های کشاورزی طیف نسبتاً گسترده‌ای از برنامه‌های گوناگون مدیریت ریسک پیشنهاد شده است. به باور هاردکر و همکاران (۲۰۰۴) منظور از مدیریت ریسک استفاده از

روش ها ، ابزارها و سیاست های گوناگون برای کاهش اثرات منفی انواع گوناگون مخاطرات است. به همین منظور جهت بررسی عوامل تأثیر گذار و تمایل کشاورزان نسبت به بیمه محصولات کشاورزی اقدام به انجام این پژوهش نمودیم .

۱. مهمترین عوامل اقتصادی و اجتماعی موثر بر پذیرش بیمه کشاورزی در منطقه مورد مطالعه کدام اند و تأثیر هر یک چه میزان است؟

۲. ارزیابی کشاورزان از عملکرد صندوق بیمه چیست؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

استان گلستان به دلیل شرایط جوی و باران های رگباری در فصل گرما هر ساله سیل خسارت های زیادی به کشاورزان استان وارد می شود استان گلستان از شمال به بیابان ترکمنستان محدود می شود و متأسفانه متأثر از این عامل بیابان زایی در استان شدت بیشتری گرفته. تغییرات جوی در استان رفتار متفاوتی دارد که با کاهش بارش از میزان آستانه موجب خشک سالی می شود این عوامل خسارت های زیادی را به فعالیت های انسانی وارد می کند، کشاورزی به عنوان عاملی که ارتباط مستقیم با طبیعت دارد تأثیر بیشتری از عوامل خطر طبیعی می پذیرد. علاوه بر موارد فوق عوامل کنترل ناپذیر متعدد دیگری از جمله افت ها، بیماری ها، خطرات مربوط به بازار بر فعالیت کشاورزان تأثیر میگذارد. بنابراین بکارگیری راهکارهای گوناگون در جهت کاهش اثرات منفی ریسک اجتناب ناپذیر است، به همین منظور در سال ۱۳۶۳ دولت با هدف جبران خسارت های ناشی از خطرات طبیعی، اجتماعی و ... بر کشاورزان و کمک به آنها بیمه محصولات کشاورزی را آغاز کرد و توانست از این طریق حمایت بیشتری از کشاورزان به عمل آورد. واضح است که بیمه کشاورزی هیچ نقشی در از بین بردن خطرات ندارد بلکه به منظور کاهش ریسک و سرشکن کردن خسارات ناشی از خطر در زمان های مختلف بکار می رود ، به همین جهت بیمه را در راستای تأمین و ایجاد امنیت برای تولید کنندگان می شناسند (ظریفیان ۱۳۸۴:۱۴۳). با عنایت به این نکته که بیمه یکی از سیاست های حمایتی دولت در جهت کاهش ریسک بویژه برای کشاورزان خرده پا تعیین شده است ، شناسایی عوامل موثر بر پذیرش بیمه می تواند راهنمای مناسبی برای برنامه ریزان برای اجرای برنامه ها و سیاست های موثر در توسعه سطح پذیرش بیمه و تنظیم راهبرد های آتی صندوق بیمه باشد.

هدف اصلی این تحقیق بررسی عوامل اصلی موثر بر پذیرش بیمه محصولات کشاورزی جهت توسعه پایدار کشاورزی (مطالعه موردی کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی، شهرستان رامیان) میباشد. ضمن اینکه عملکرد صندوق بیمه کشاورزی برای یک دوره کوتاه مدت بررسی می شود. همچنین دیدگاه های زارعین دهستان از عملکرد صندوق بیمه و شناسایی نقاط ضعف و قوت آن مورد بررسی قرار گرفته و پیشنهاد های اجرایی در این زمینه ارائه خواهد شد.

فرضیات

۱. عوامل اجتماعی-اقتصادی نظیر سن، تحصیلات، تجربه، سابقه بیمه، سابقه خطر، دسترسی به اعتبارات، تنوع کشت، وسعت

مزرعه، درآمد، در پذیرش بیمه توسط کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی موثراند.

۲. کشاورزان از عملکرد بیمه کشاورزی رضایت دارند.

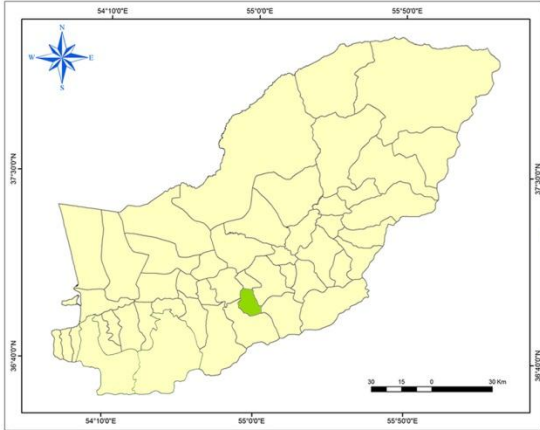
موقعیت دهستان

دهستان فندرسک جنوبی از توابع شهرستان رامیان، بخش فندرسک و به مرکزیت دارکلاته است. این دهستان در غرب شهرستان رامیان و شرق شهرستان علی آباد در طول جغرافیایی $۵۴^{\circ}۵۶'۰''$ شرقی و عرض $۲۶^{\circ}۵۶'۱۰''$ شمالی و ارتفاع میانگین ۱۲۴ متری قرار دارد.

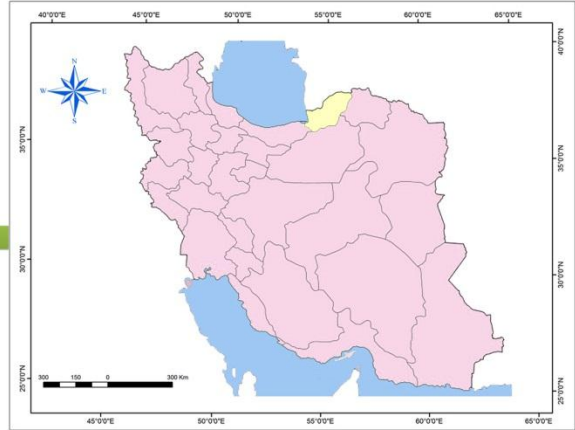
مواد و روش ها

اطلاعات و داده های آماری موردنیاز برای بررسی و تعیین عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه توسط کشاورزان در سال ۱۳۹۲ از طریق تکمیل پرسشنامه جمع آوری شد. کلیه کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی، جامعه آماری تحقیق را تشکیل می دهند. از این جامعه، ۹۰ نمونه به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. از این تعداد، ۴۵ نمونه در گروه بیمه شده و ۴۵ نمونه در گروه بیمه نشده قرار دارند. پرسشنامه موردنظر حاوی پرسش هایی در مورد سن، تجربه، میزان تحصیلات، سطح زیرکشت، نوع مالکیت، تعداد اعضای خانوار، محل سکونت، درآمد غیرزراعی، نوع محصول، سابقه بیمه بودن، فاصله تا شعبه بیمه کشاورزی و سوابقی به منظور تعیین سطح آگاهی در مورد بیمه محصولات کشاورزی بوده است. روش تحقیق در پژوهش حاضر با توجه به ماهیت کاربردی آن توصیفی-تحلیلی است. اطلاعات جمع آوری شده در محیط نرم افزار SPSS مورد پردازش قرار گرفت. آزمون های بکار رفته در این تحقیق، آزمون t (مقایسه بین دو گروه مستقل) و آزمون F (تحلیل واریانس یک طرفه) بوده است.

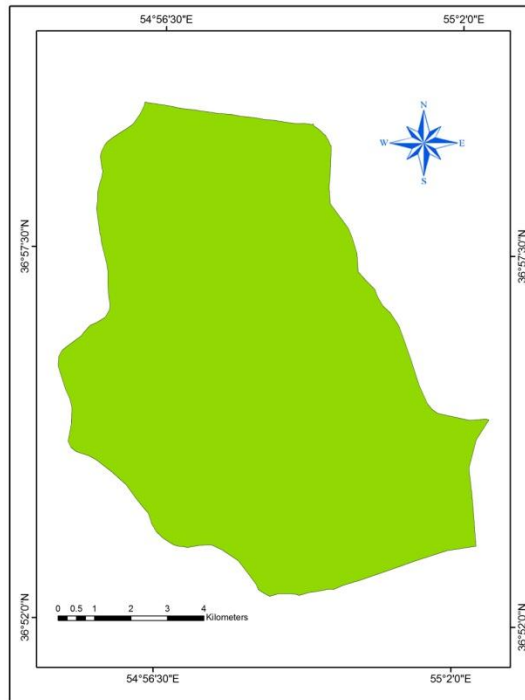
موقعیت دهستان فندرسک جنوبی در استان گلستان

موقعیت استان گلستان در ایران

دهستان فندرسک جنوبی

توصیف آماری خصوصیات اجتماعی و اقتصادی کشاورزان

جهت گردآوری اطلاعات پرسشنامه تنظیم شده بین کشاورزان دهستان فندرسک به نسبت سطح زیر کشت توضیح گردید. خصوصیات اجتماعی و اقتصادی کشاورزان نمونه دهستان در جدول زیر تعریف شده است.

جدول ۱: خصوصیات اجتماعی کشاورزان نمونه

متغیر	میانگین	حد اقل	حد اکثر	نحراف معیار
سن	۴۵.۶۹	۲۸	۷۴	۱۳.۷۲
تحصیلات	۸.۷۷	۰	۱۶	۵.۲۷
تجربه کشاورزی	۲۷.۱۲	۵	۲۰	۱۵.۶۵

میانگین سنی در این دهستان ۴۵.۶۹ سال و سطح تحصیلات ۸.۷۷ سال و میزان تجربه در فعالیت کشاورزی ۲۷.۱۲ سال میباشد.

جدول ۲: سطح زیر کشت انواع محصولات کشاورزی بین کشاورزان مورد مطالعه

نوع محصول	گندم	جو	کلزا	برنج	پنبه	سیب زمینی	صیفی جات	مجموع
هکتار	۸۰	۱	۱۱	۱۷	۱۷	۶	۲	۱۳۴

جدول فوق محصولات کشت شده در دهستان فندرسک جنوبی در بین کشاورزان مورد مطالعه را نشان می دهد. با توجه به اطلاعات مندرج در جدول مشاهده میشود که گندم برنج و پنبه به ترتیب بیشترین محصولات کشت شده در دهستان هستند.

جدول ۳: پاسخ کشاورزان در ارتباط با استفاده از کود و سم

استفاده از کود و سم	فراوانی	درصد
بلی	۸۹	۹۹.۵
خیر	۱	۰.۵
نوع کود و سم		
فسفات	۴۲۲۰	۳۹.۵۴
ازته	۴۳۲۵	۴۰.۵۲
پتاسه	۲۰۳۸	۱۹.۰۹
سموم شیمیایی	۸۹	۰.۸۳

اطلاعات به دست آمده نشان می دهد که تقریباً تمام کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی از کود و سم استفاده کرده اند.

۳۹.۵۴ درصد کشاورزان از کود فسفات، ۴۰.۵۲ درصد از کود ازته، ۱۹.۰۹ درصد از کود پتاسه و ۰.۸۳ درصد از سموم شیمیایی استفاده کرده اند. کشاورزان مصرف کود فسفات و ازت را نسبت به کود پتاس دو برابر استفاده نموده اند.

جدول ۴: اطلاعات مربوط به روش برداشت محصول در دهستان فندرسک جنوبی

روش برداشت محصول	فراوانی	درصد
دستی	۳	۳.۳
ماشینی	۶۶	۷۳.۴
دستی و ماشینی	۲۱	۲۳.۳
تراکتور	۳	۳.۳
کمباین	۶۸	۷۵.۳
هر دو	۱۹	۲۱.۴

تعداد کمی از کشاورزان (۳.۳ درصد) به صورت دستی محصول خود را برداشت می کنند، ۶۶ درصد با استفاده از ماشینیت آلات و ۲۱ درصد به روش دستی و استفاده از ماشین آلات در عملیات زراعی فعالیت دارند. همچنین ۳.۳ درصد از تراکتور ۶۸ درصد از کمباین و ۱۹ درصد از هر دو برای کشت محصول استفاده می کنند.

جدول ۵: نوع مالکیت زمین بین کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی

نوع مالکیت	فراوانی	درصد
اجاره ای	۷	۸.۲
شخصی	۷۶	۸۳.۵
هر دو	۷	۸.۲

۸.۲ درصد از حجم نمونه از زمین های اجاره ای، ۸۳.۵ درصد از زمین شخصی و ۸.۲ درصد از هر دو در جهت کشت استفاده میکنند.

جدول ۶: نگرش نمونه مورد مطالعه در ارتباط با دارا بودن اطلاعات از بیمه کشاورزی

دارا بودن اطلاعات	فراوانی	درصد
بلی	۲۹	۳۲.۴
خیر	۶۱	۶۷.۵

اطلاعات به دست آمده نشان می دهد که ۶۱ درصد از کشاورزان اطلاعات کافی از بیمه ندارند و فقط ۲۹ درصد در پاسخ به سوال فوق جواب مثبت داده اند.

جدول ۷: توزیع پاسخ کشاورزان از بیمه نمودن محصول خود

وضعیت بیمه محصول	فراوانی	درصد
بیمه	۶۷	۷۴.۲
عدم بیمه	۲۳	۲۵.۸

با توجه به مندرجات جدول درمیابیم که ۷۴.۲ درصد از کشاورزان محصول خود را بیمه نموده اند و ۲۳ درصد بیمه نکرده اند.

جدول ۸: مقایسه خصوصیات اجتماعی و اقتصادی کشاورزان بیمه شده و بیمه نشده

متغیر	گروه های بیمه ای	تعداد	میانگین	آماره t	سطح معنی داری
سن (سال)	بیمه شده	۴۵	۴۵.۸۰	-۱.۲۹	۰.۲۰
	بیمه نشده	۴۵	۴۸.۴۰		
تحصیلات (سال)	بیمه شده	۴۵	۸.۷۰	۰۰۲.۳۰	۰.۰۲
	بیمه نشده	۴۵	۷.۰۰		
سابقه کشاورزی	بیمه شده	۴۵	۲۴.۵	۱.۳۸	۰.۱۷
	بیمه نشده	۴۵	۲۷.۶۰		
مساحت مزرعه	بیمه شده	۴۵	۱۵.۱۵	۱.۲۸	۰.۲۰
	بیمه نشده	۴۵	۱۳.۲۳		
درآمد زراعی	بیمه شده	۴۵	۱۲.۰۰	۱.۰۰۲	۰.۳۲
	بیمه نشده	۴۵	۸.۵۰		
سابقه روبرویی باخطر	بیمه شده	۴۵	۹.۸۰	۰۰۰۱.۸۲	۰.۰۷
	بیمه نشده	۴۵	۴.۷۰		
سابقه بیمه کشاورزی	بیمه شده	۴۵	۱۷۰۰۰	۰.۶۱۴	۰.۵۴
	بیمه نشده	۴۵	۱۲۹۰۰۰		
تنوع تولید در مزرعه	بیمه شده	۴۵	۳.۵	۰.۵۷	۰.۰۰
	بیمه نشده	۴۵	۱.۹		
شغل اصلی کشاورزی	بیمه شده	۴۵	۵.۸۰	۰.۱۱.۳۸	۰.۰۰
	بیمه نشده	۴۵	۰.۶۰		
مالکیت مزرعه	بیمه شده	۴۵	۵.۹۰	۱.۰۶۲	۰.۲۹
	بیمه نشده	۴۵	۴.۹۰		
اطلاع کافی از بیمه	بیمه شده	۴۵	۲.۱۰	۱.۰۷	۰.۲۹
	بیمه نشده	۴۵	۱.۹۰		
دریافت وام کشاورزی	بیمه شده	۴۵	۰.۷۱	-۰.۷۷۲	۰.۴۴
	بیمه نشده	۴۵	۰.۷۶		
رضایت از عملکرد بیمه	بیمه شده	۴۵	۰.۸۱	-۰.۱۳۸	۰.۸۹
	بیمه نشده	۴۵	۰.۸۲		

مقایسه خصوصیات اجتماعی و اقتصادی کشاورزان بیمه شده و بیمه نشده در خصوص آماره t نشان می دهد که متغیرهای میزان تحصيلات، سطح زیر کشت، سابقه بیمه، اطلاع از بیمه و رضایت مندی از صندوق بیمه رضایت مندی در سطح ۱۰ درصد می باشد و سن، سابقه کشاورزی، اندازه و درآمد کشاورزان و مالکیت اراضی این اختلاف وجود ندارد.

در مجموع ۸۱ درصد از کشاورزان بیمه شده اطلاعات کافی از اهمیت و مزایای بیمه محصول داشته در حالی که ۵۳ درصد از کشاورزان بیمه نشده آگاهی کافی نداشته اند. با توجه به این که رضایتمندی از عملکرد صندوق بیمه تنها ۴۴ درصد از کشاورزان بیمه شده مشاهده می شود، اما اختلاف معنی داری با رضایتمندی ۳۱ درصد از کشاورزان بیمه نشده نشان می دهد. میانگین سطح سواد در گروه بیمه نشده هفت سال و در گروه بیمه شده بیشتر از هشت سال است که بیانگر سطح سواد بیشتر کشاورزان بیمه شده است. گروه بیمه نشده سطح زیر کشت کمتری داشته و در مقایسه با کشاورزان بیمه شده جزء کشاورزان خرده پا به حساب می آیند همچنین کشاورزان بیمه شده بیشتر از کشاورزان بیمه نشده از اعتبارات بانکی برای کشت استفاده کرده و نیز خطرات بیشتری را در دوره های مختلف کشت متحمل شده اند.

به طور متوسط سابقه کشت سویا در گروه بیمه شده ۱۵/۱۵ سال و در گروه بیمه نشده ۱۳/۲۳ سال می باشد. همچنین آمار نشان می دهد که ۸۰ درصد کشاورزان دو گروه مالک زمین بوده و تعداد بندگی از آنها در زمین های غیر ملکی (اجاره ای، مشاع و وقفی) کشاورزی می کنند.

نتیجه گیری و آزمون فرضیات

جهت دست یابی به اهداف تحقیق دو فرضیه در نظر گرفته شد. نتایج توصیفی و استنباطی حاصل از اجرای آزمون، به تفکیک فرضیه به شرح زیر ارائه شده است:

فرضیه اول: عوامل اجتماعی-اقتصادی نظیر سن، تحصيلات، تجربه، سابقه بیمه، سابقه خطر، دسترسی به اعتبارات، تنوع کشت، وسعت مزرعه، درآمد، در پذیرش بیمه توسط کشاورزان دهستان فندرسک جنوبی موثراند.

این فرضیه در جهت پاسخ به این سوال که مهمترین عوامل موثر بر بیمه کشاورزی در منطقه مورد مطالعه کدامند و تأثیر هر یک از عوامل فوق در بیمه چقدر است مطرح شد.

تحصيلات زارع

میانگین سطح سواد در گروه بیمه نشده هفت سال و در گروه بیمه شده بیشتر از هشت سال است که بیانگر سطح سواد بیشتر کشاورزان بیمه شده است و می توان بیان کرد کشاورزان با تحصيلات بالا تر آگاهی بیشتری از بیمه داشته و بیشتر نسبت به بیمه نمودن محصولاتشان اقدام می نمایند.

سابقه کشت، تجربه و سن زارع

به طور متوسط، سابقه کشت در گروه بیمه شده ۱۵/۱۵ سال و در گروه بیمه نشده ۱۲/۲۳ سال می باشد. که نشان می دهد کشاورزان در گروه بیمه شده تجربه بیشتری دارند. بنا بر این با افزایش تجربه کشاورزان بیمه محصولات کشاورزی افزایش خواهد یافت.

میانگین سن زارع در گروه بیمه شده ۴۵/۸۰ سال و در گروه بیمه نشده ۴۰/۴۰ سال را نشان می دهد و بیانگر آن است که سن کشاورزان بیمه شده و بیمه نشده تقریباً برابر است و اختلاف معنی داری در این زمینه وجود ندارد.

سابقه بیمه

به طور متوسط با افزایش هر سال به سابقه بیمه احتمال پذیرش بیمه افزایش میابد.

سابقه خطر

سابقه خطر برای کشاورزان در ارتباط با بیمه رابطه مستقیم دارد به بیان دیگر یک درصد افزایش در تعداد دفعات رویارویی با خطر بر کشاورزان با شرایط ثابت بودن سایر عوامل احتمال پذیرش بیمه ۶۱٪ افزایش خواهد یافت.

فرضیه دوم: این فرضیه جهت پاسخ گویی به این سوال که ارزیابی کشاورزان از صندوق بیمه کشاورزی چیست؟ ارائه شده است جهت پاسخ گویی به این سوال عملکرد صندوق بیمه ارزیابی شد. بر اساس اطلاعات به دست آمده در خصوص نظر کشاورزان از عملکرد صندوق بیمه ملاحظه می گردد، کشاورزان رضایت چندانی از عملکرد کلی ندارند و فقط ۳۲ درصد از کشاورزان از صندوق بیمه رضایت دارند و ۲۸ درصد کشاورزان از سرعت عملکرد و بازدید به موقع کارشناسان رضایت دارند که ارقام پایینی است و نتیجه مطلوبی نمی باشد. مطالعات نشان می دهد که مردم از عملکرد صندوق بیمه رضایت نداشته اند و فرضیه دوم رد می شود.

پیشنهادات:

- با توجه به این که متأسفانه هر ساله حوادث طبیعی صدمات جانبی و مالی زیادی به بخش های مختلف اقتصادی و به ویژه کشاورزی کشور ما تحمیل می کند شناسایی و درک عوامل خطر طبیعی به ویژه توسط کشاورزان ضروریست.
- شرکت در کلاسهای آموزشی-ترویجی بیمه محصولات کشاورزی برای تقویت پذیرش این بیمه توسط کشاورزان
- با توجه به اهمیت بیمه محصولات کشاورزی برای جبران خسارت های ناشی از سیل خشک سالی و دیگر حوادث طبیعی توجه بیشتر به بیمه کشاورزی انکار ناپذیر است.

- با توجه به این که فاصله از شعبه بیمه تاثیر زیادی در عدم پذیرش بیمه داشته تاسیس تعداد بیشتری شعبه بیمه کشاورزان را به بیمه محصولات تشویق میکند.
- نارضایتی کشاورزان از عملکرد بیمه مهمترین عامل در عدم پذیرش بیمه بوده لذا لازم است تا به فعالیت شرکت های بیمه نظارت بیشتری شود.
- جهت ارائه خدمات بهتر و گسترش بیمه کشاورزی در سطوح استان مشارکت دولت و شرکتهای بیمه به شدت احساس می شود.
- به کشاورزان موقع پرداخت حق بیمه باید تخفیف بیشتری داده شود تا نسبت به بیمه کشاورزی تشویق شوند.
- کشاورزان در صورت ارائه مطلوب بیمه های مربوط به حوادث طبیعی ، به خرید این نوع بیمه نامه ها تمایل دارند.
- بخش خصوصی نیاز مند استقرار سیستم بیمه اتکایی دولت به صورت سوبسید برای جبران خسارت های فاجعه بار طبیعی است
- جهت افزایش تمایل کشاورزان در مناطق پر خطر به بیمه محصولات کشاورزی باید آگاهی آن ها را نسبت به خطرات پیرامون شان افزایش داد این کار می تواند با آموزش مستقیم یا با انتقال تجربیات کشاورزان دیگر انجام شود.

منابع و مأخذ

- آمار اسنادی صندوق بیمه استان گلستان
- آمار اسنادی جهاد کشاورزی استان گلستان
- طاهری،واله «تحلیل و پهنه بندی مخاطرات ژئومورفولوژیک استان گلستان» فصل نامه جغرافیای طبیعی ش ۴ بهار ۱۳۹۰
- گلی محمودی حبیب اله « بررسی میزان جبران خسارت کشاورزان از صندوق بیمه محصولات کشاورزی در منطقه سیستان» فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۲، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۸،
- مجاوریان ، سید مجتبی و حمید امیر نژاد « بررسی عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه توسط شالیکاران»، مجله کشاورزی، دوره ۱، شماره ۱، بهار ۱۳۸۷
- ترکمانی جواد « بررسی اثرات بیمه ی محصولات کشاورزی در کاهش ریسک و نابرابری در آمدی بهره برداران» مجله ی تحقیقات اقتصاد کشاورزی ، جلد ۱ ، شماره ۱، ۱۳۸۸
- جعفر زاده،علی « اهمیت بیمه ی محصولات کشاورزی در جبران خسارت های طبیعی» بیمه مرکزی ایران